

Aan: Alle verenigingen en KNKV-arbitrage officials

Datum: 19 augustus 2014

Uw kenmerk:

Doorkiesnummer:

Ons kenmerk:

Onderwerp: Spelregelbulletin augustus 2014

Geachte heer/mevrouw,

Het Bondsbestuur heeft de werkgroep Spelregels toestemming gegeven voorafgaande aan de competitie een spelregelbulletin uit te geven. In dit bulletin worden nieuwe of gewijzigde spelregels toegelicht en worden actuele spelregelkwesties aan de orde gesteld.

1. Spelregelwijzigingen per 1 juli 2014

Er zijn twee spelregelwijzigingen.

a. de afmetingen van een veld bij veldkorfbal

De IKF heeft de mogelijkheid gegeven om te variëren: de afmetingen zijn minimaal 40 x 20 m en maximaal 60 x 30 m. De nationale korfbalbonden kunnen binnen deze grenzen een keuze maken. Het KNKV heeft besloten dat ingaande 1 juli 2014 de verenigingen gaan spelen op een veld van 40 x 20 m. Voor de vorm 4Korfbal geldt een afmeting van 24 x 12 m. Deze regeling is van toepassing op grasvelden en nieuwe kunstgrasvelden. Voor bestaande kunstgrasvelden geldt een overgangstermijn tot uiterlijk 1 juli 2026; wel gelden er dan voorwaarden. Zie hiervoor www.knkv.nl

De formele tekst van de spelregelwijziging is beschikbaar. Zie bijlage 1 en 2.

Uitgebreide informatie is te vinden in een [brief van het KNKV](#), gericht aan de verenigingen, d.d. 13 juni 2014; zie ook het "[Bestuursbesluit afmetingen speelveld veldkorfbal](#)", dat door het Bondsbestuur is vastgesteld op 12 mei 2014 en dat op 1 juli 2014 in werking is getreden.

b. het door de scheidsrechter geven van een fluitsignaal bij het nemen van een SH bij dameskorfbal (zaal)

Een aantal jaren geleden heeft het KNKV besloten dat bij het dameskorfbal de scheidsrechter niet meer fluit voor het nemen van een spelhervatting (hierna: SH); de bal wordt zonder fluitsignaal in het spel gebracht. Bedoeling was om de snelheid in het spel te houden.

In de topklasse van het dameskorfbal wordt het komende zaalseizoen de schotklok ingevoerd. Dan is het nodig helderheid te krijgen over het moment van starten, stoppen en herstarten van de schotklok. Het Bondsbestuur heeft dan ook besloten § 3.9c van deel 3a van de spelregels (spelregels zaalkorfbal damesploegen) te wijzigen, waardoor het via een bestuursbesluit mogelijk wordt gemaakt dat voor wedstrijden in de topklasse gedurende de zaalcompetitie geldt dat aan het nemen van een SH een fluitsignaal van de scheidsrechter vooraf dient te gaan. Dit bestuursbesluit is op 1 juli 2014 in werking getreden. NB: omdat de schotklok alleen in de zaal wordt gebruikt geldt deze regeling dus ook alleen voor de topklasse dames zaal.

De spelregelwijziging staat in bijlage 3.

c. vervangen/wisselen spelers

De IKF heeft per 1 januari jl de spelregels inzake het vervangen/wisselen aangepast. Op grond daarvan zijn er nu in beginsel mogelijkheden om in het top- en wedstrijdkorfbal het zogenaamde “terugwisselen” te introduceren. Het Bondsbestuur heeft echter besloten van deze mogelijkheid geen gebruik te maken. De huidige regels (§ 2.1c van de spelregels, artikel 29 RvW en het “Bestuursbesluit Jeugdkorfbal”) blijven gewoon van toepassing.

2. (Spel)Regels nieuwe korfbalvorm: 4Korfbal

Voor deze nieuwe korfbaloot gelden (spel)regels. De afgelopen maanden heeft het KNKV daarover uitvoerig gepubliceerd en informatie-avonden verzorgd. Verwezen wordt naar de informatie op www.knkv.nl en met name naar het aangepaste [Bestuursbesluit Jeugdkorfbal](#).

3. Positie kiezen van de scheidsrechter

Het KNKV heeft in een aparte notitie, die als bijlage bij dit bulletin wordt meegestuurd, nogmaals een toelichting gegeven op het positie kiezen van de scheidsrechter.

4. Verplichting nemer van een VW, andere aanvallers en verdedigers bij het nemen van een VW

Het blijkt dat er nog steeds onduidelijkheid heerst over de vraag wat de nemer van de VW en wat de overige spelers wel/niet mogen bij het nemen van een VW. Daarom de volgende informatie.

De nemer van de VW

- hij moet met één voet direct achter het strafworp punt staan; de voet dient in de richting van dit punt te staan;
- hij moet met de andere voet achter de denkbeeldige lijn – die loopt door de rand van het strafworp punt, evenwijdig aan de middenlijn – staan;
- hij mag het strafworp punt en het vrijworp gebied niet met een voet of een ander deel van zijn lichaam raken voordat de bal zijn handen heeft verlaten;
- hij moet de bal binnen uiterlijk vier seconden in het spel brengen.

De andere aanvallers en de verdedigers bij het nemen van de VW

- deze spelers dienen allen buiten de vrijeworpcirkel te staan;
- de andere aanvallers dienen onderling ten minste 2.50 m in acht te nemen;
- het is de verdedigers toegestaan binnen de vrijeworpcirkel te komen zodra de nemer een duidelijk zichtbare beweging met de bal, een arm of een been maakt;
- het is de andere aanvallers toegestaan binnen de vrijeworpcirkel te komen zodra de bal in het spel is gebracht. De bal is in het spel gebracht als:
 - a. een verdediger de bal aanraakt;
 - b. de bal een afstand van ten minste 1 m heeft afgelegd, gemeten over de vloer, waarna de bal wordt aangeraakt door een mede-aanvaller, die met beide voeten op de vloer staat;
 - c. de bal volledig buiten de vrijeworpcirkel is gekomen;
- uiteraard mogen de andere aanvallers en de verdedigers geen overtredingen, als genoemd in § 3.6, maken.

NB: de vrijeworpcirkel is een cirkel met een straal van 2.50 m gemeten van de rand van het strafworp punt die het verst van de paal is. Het vrijeworpgedebied is een gebied tussen de denkbeeldige lijn door de rand van het strafworp punt, evenwijdig aan de middenlijn en de paal. Zie de tekst en de tekening van § 1.2 van de spelregels.

5. Gevolg van een zware overtreding door een verdediger

Uitgangspunt is dat een zware overtreding altijd een VW tot gevolg heeft; de tekst van § 3.10a is duidelijk: "een vrije worp wordt toegekend", een verplichting dus.

Natuurlijk is er § 2.3b van de spelregels: de voordeelregel. Maar dan moet er ook echt sprake van voordeel zijn; en dat is zelden het geval.

Bij een zware overtreding kan alleen de voordeelregel worden toegepast als het fluiten voor een VW een nadeliger situatie voor de aanvaller oplevert. Dus als de te verwachten scoringskans groter is bij niet fluiten/door laten spelen dan de kans, die een VW oplevert; zo'n situatie komt bijna nooit voor, immers, de kans op een doelpunt uit een VW is groter dan de mogelijke kans na toepassing van de voordeelregel. De conclusie is dan ook dat na elke zware overtreding, die als sanctie een VW kent, ook nagenoeg altijd – verplicht – een VW moet volgen. Het is in die gevallen dus volstrekt onjuist om door te laten spelen als de niet in overtreding zijnde ploeg in balbezit blijft.

Helaas is de praktijk weerbarstig. Het komt vaak voor dat scheidsrechters door laten spelen vanwege de voordeelregel. Dat is onjuist: bijna altijd wordt de aanvallende ploeg benadeeld en verder wordt dan een belangrijk preventiemiddel niet gebruikt; en tenslotte wordt dan geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te gaan "tellen" voor de herhaalde overtreding (dus SW). Overigens kan, bij het toepassen van de voordeelregel, ook "geteld" worden, maar communicatie daarover is dan niet eenvoudig.

6. Mag een scheidsrechter een genomen beslissing herzien?

In de spelregels staat alleen over de spelregel, die over de assistent-scheidsrechter gaat (§ 2.5), dat een scheidsrechter op advies van diens assistent een eenmaal genomen beslissing kan herroepen, mits het spel nog niet is hervat.

Indien er geen assistent-scheidsrechter aanwezig is, is er niets geregeld. Dat wil niet zeggen dat een scheidsrechter zijn foutieve beslissing niet kan herroepen:

- a. het vloeit voort uit de tekst van § 2.3b: “hij handhaaft de regels van het spel”;
- b. het is al jaren bestaand gewoonrecht (ongeschreven recht), dat bepaalt dat een scheidsrechter zijn foutieve beslissing kan herroepen en vervangen door een juiste beslissing *zolang het spel nog niet is hervat*.

Voorbeelden: de scheidsrechter:

- kent een doelpunt toe dat geen doelpunt is; bijvoorbeeld: de bal is niet door korf gevallen maar gewoon “naast gegaan”;
- fluit een aantal minuten te vroeg voor de rust of voor het einde van de wedstrijd;
- ziet een overtreding waarbij een scoringskans verloren gaat; hij kent een SW toe; dan pas beseft hij dat een mede-aanvaller de overtreding heeft gemaakt;
NB: de mogelijkheid tot herroepen geldt voor allerlei spelsituaties; dit is slechts een voorbeeld;
- vergist zich in de naam van de ploeg aan wie hij een SH of VW toekent of aan wie hij de bal toewijst.

Het terugdraaien van een foutieve beslissing kan alleen als het gaat om een “technische beslissing”. Een tuchtrechtelijke beslissing (gele kaart, rode kaart) kan nimmer worden teruggedraaid. De argumentatie daarvoor luidt als volgt.

1. § 2.3f (toelichting) zegt: de scheidsrechter geeft een formele waarschuwing door het tonen van de gele kaart. Dat is een verplichting, waarop een uitzondering niet mogelijk is. NB: een scheidsrechter is verplicht kaarten op zak te hebben.
2. De genoemde paragraaf spreekt niet over de mogelijkheid om een kaart in te trekken.
3. De codekaart “gele kaart” zegt op blz. 2: “Een getoonde gele kaart dient te allen tijde op het wedstrijdformulier te worden vermeld”.
4. Het is een principiële algemeen aanvaard uitgangspunt dat, zodra een gele of rode kaart is getoond, de uitvoerende macht (in dit geval de scheidsrechter namens het Bondsbestuur) tot niets meer bevoegd is; er is slechts de plicht tot vermelding op het wedstrijdformulier. Het vervolgtraject wordt, na het tonen van de kaart, overgedragen aan de rechtsprekende macht. Door een kaart in te trekken gaat de scheidsrechter op de stoel zitten van de tuchtrechter. Dat kan en mag niet.
5. Indien de betrokkene het niet eens is met de getoonde gele kaart (en de vermelding daarvan op het wedstrijdformulier) kan hij bij de voorzitter van de Tuchtcommissie daartegen bezwaar maken. De mogelijkheden zijn daartoe enkele jaren geleden verruimd. In een publicatie van de voorzitter van de TC., d.d. november 2008, staat onder meer de dan te volgen procedure aangegeven. In deze publicatie staat ook: “Immers, geel is geel en die beslissing kan niet ongedaan worden gemaakt ook al heeft de scheidsrechter zich nog zo vergist”. Dat is reglementair ook vastgelegd.

Dus: een scheidsrechter kan tijdens de wedstrijd, voordat het spel wordt hervat, een genomen beslissing terugdraaien, met uitzondering van beslissingen, die met het tuchtrecht te maken hebben, dus met een gele of een rode kaart. Overigens geldt dit laatste ook voor gele en rode kaarten, die zijn getoond vóór en na afloop van de wedstrijd en in de rust.

7. Is aangegeven van het teken “nog 1 minuut te spelen” verplicht?

Dat staat nergens in de spelregels.

Het stond wél in het “Uitvoeringsregeling gebruik klok zaalwedstrijden”. (Dus bij zaalwedstrijden verplicht). Vanaf 19 augustus wordt dit besluit uitgebreid: deze verplichting geldt vanaf dat moment ook voor veldwedstrijden. De nieuwe naam van het uitvoeringsbesluit luidt vanaf dat moment ook: “[Gebruik klok wedstrijden](#)”

8. Gebruik door de scheidsrechter van alcoholhoudende drank na afloop van de wedstrijd

Artikel 39-2 van het Reglement van Wedstrijden (hierna: RvW) bepaalt dat de aanvoerder binnen 15 minuten na afloop van de wedstrijd het wedstrijdformulier, waarvan het voor hem bestemde gedeelte op de juiste wijze en volledig is ingevuld, aan de scheidsrechter aanbiedt. Artikel 34-7 RvW verplicht de scheidsrechter tot 15 minuten na afloop van de wedstrijd op het terrein bereikbaar te zijn. Uit deze bepalingen kan worden geconcludeerd dat een scheidsrechter na afloop van de wedstrijd nog 15 minuten in functie is of kan zijn met een uitloop voor de tijd, die na het aanbieden van de formulieren aan de scheidsrechter nodig is voor het invullen ervan. Gedurende deze periode is de scheidsrechter dus officieel in functie.

Het KNKV kent, voor zover bekend, geen regels voor de scheidsrechter (en voor andere in functie zijnde personen, zoals aanvoerders) met betrekking tot het gebruik van alcoholhoudende drank na afloop van de wedstrijd. Het is – zeker voor wat betreft de beeldvorming en het geven van het goede voorbeeld – verstandig gedurende genoemde periode geen alcoholhoudende drank te nuttigen. Echter, het is een feit dat het niet ongebruikelijk is dat bij het invullen en tekenen van de wedstrijdformulieren een drankje door de aanvoerder van de thuishellende vereniging wordt aangeboden dan wel, dat de scheidsrechter zelf in eigen behoefte voorziet en dat de scheidsrechter en aanvoerders dan nogal eens voor een glas bier of iets dergelijks kiezen. Het is vanzelfsprekend dat bij genoemd gebruik terughoudendheid wordt betracht en dat de maatschappelijk aanvaarde norm, bijvoorbeeld zoals die van toepassing is voor het besturen van een auto, daarbij niet wordt overschreden.

9. Bewegen van de paal met als doel het verstrijken van de toegestane tijdslimiet (schotklok)

Bij zaalwedstrijden, waarbij de schotklok wordt gebruikt, komt het voor dat een verdediger bewust de paal beweegt om te voorkomen dat de bal de korf raakt waardoor de voorgeschreven tijdslimiet wordt overtreden en een SH voor de verdedigende ploeg volgt. Wat moet de scheidsrechter doen?

Het is geen overtreding van § 3.6r (het is verboden een schot te beïnvloeden door de paal te bewegen): niet het schot wordt beïnvloed, maar de gevolgen ten aanzien van het overschrijden van de tijdslimiet; daarnaast kent § 3.6r een limitatieve opsomming en deze casus staat er niet bij. Wat dan te doen? Paragraaf 3.6s (verbod om bij het springen, lopen of afzetten de paal beet te grijpen) is evenmin van toepassing.

Duidelijk is dat de spelregels hier niet in voorzien. De werkgroep heeft de IKF inmiddels gevraagd om § 3.12 (verbod om in de aanval de toegestane tijdslimiet te overschrijden) aan te passen, zodanig dat de scheidsrechter op kan treden. In afwachting daarvan kan de scheidsrechter de handeling van de verdediger beschouwen als een overtreding van § 3.6g: het verbod om het spel op te houden. Dus: een SH voor de aanvallende ploeg. Daarnaast heeft de scheidsrechter de mogelijkheid om de handeling als wangedrag aan te merken, code 1a2.

10. Gevolg van het maken van een overtreding door een verdediger bij het nemen van een SH

Indien bij het nemen van een SH de daarvoor gestelde bepalingen worden overtreden door een verdediger levert dat geen SH, maar een VW op (zie § 3.6v). Dat kan zijn:

- een verdediger hindert de nemer van een SH;
- een verdediger raakt de bal vóór deze 2.50 m heeft afgelegd van de plaats van de SH.

En verder:

- het ophouden van de voorbereiding voor het nemen van een SH, § 3.9c;
- het trachten te voorkomen van het nemen van een SH, § 3.9c.

Veel scheidsrechters vinden de sanctie te zwaar en kennen een SH toe in plaats van een VW. Dat is onjuist.

11. Voor alle duidelijkheid

- Met ingang van het seizoen 2014-2015 wordt in de B-jeugd hoofdklasse tijdens de zaalcompetitie een wedstrijdduur ingevoerd van 2 x 30 minuten en de mogelijkheid voor het aanvragen van een time-out conform het bestuursbesluit [4.3 Jeugdkorfbal](#) en [4.16 Time-out](#)
- Met ingang van het seizoen 2014-2015 wordt in de topklasse van het dameskorfbal tijdens de zaalcompetitie de schotklok ingevoerd en zal de laatste 5 minuten van iedere speelhelft worden gespeeld met zuivere speeltijd. Zie hiervoor ook spelregels § 3.1b en de bestuursbesluiten [4.18 Bijzondere verplichtingen zaalkorfbal](#) en [4.25 Toepassing 3.9c in dameskorfbal](#)
- Met ingang van het seizoen 2014-2015 dient in de topklasse van het dameskorfbal tijdens de zaalcompetitie ook vooraf de opstelling te worden ingeleverd conform bestuursbesluit [4.17 Verplichting ontvangende ploeg](#)
- De cirkel van de vrije worp/strafworp loopt vóór de paal langs en niet er dwars doorheen;
- Het komt nogal eens voor dat “men” zegt dat ongeschreven/gewoonterecht niet bestaat als het om spelregels gaat. Het tegendeel is waar. Er zijn situaties, waarin de spelregels niet voorzien. Dan moet er toch iets gebeuren. In de notitie “[Veel gestelde vragen en antwoorden](#)” van de werkgroep wordt onder nummer 72 een aantal van die situaties beschreven.
- Het KNKV levert digitaal informatie over het veld, waarop een wedstrijd wordt gespeeld. Let op: een dergelijke aanwijzing heeft slechts een administratieve-technische achtergrond. Indien het genoemde veld niet beschikbaar is en een ander veld wel, dan heeft de scheidsrechter niet het recht naar huis te gaan. Doet hij dat toch, dan administreert het KNKV dat als een SNO.
- Een bloedende speler dient volgens § 2.3e onmiddellijk het veld te verlaten; hij mag pas terugkeren nadat de bloeding is gestopt. Volgens § 2.1b mag hij meteen het veld in; hij hoeft dus niet te wachten op een onderbreking van het spel.
- Mag een scheidsrechter bij een time-out, die gaande is, eerder influiten dan na de voorgeschreven 45 seconden?
 - * Antwoord: “neen”; de spelregel (§ 3.1b) spreekt over “een onderbreking van 60 seconden”, niet meer en niet minder. Indien beide ploegen al eerder klaar zijn met hun time-out en staan opgesteld, dan mag de scheidsrechter wel eerder influiten op grond van de toelichting op § 3.1b die zegt dat hij “uiterlijk 60 seconden na het begin van de time-out” de wedstrijd hervat.
- Is de regel betreffende “verdedigd schieten”(§ 3.6n) alleen van toepassing als een verdediger met één of twee voeten op de vloer staat?
 - * Antwoord: “neen”; Indien een verdediger een schot blokkeert terwijl hij opspringt en in de lucht zweeft is er sprake van verdedigd schieten indien op het moment van schieten die verdediger- in de lucht- zich binnen armlengte bevindt.
Het is dus wel degelijk mogelijk om in de lucht verdedigd te schieten. Dit staat ook in dezelfde toelichting van de spelregel, tweede bullit. Het standpunt, dat menigeen heeft, dat er slechts van verdedigd schieten sprake kan zijn als de verdediger met één of twee voeten op de grond staat, is onjuist.

12. Tenslotte

Veel vragen en antwoorden, de spel- en aanverwante regels betreffende staan in de door de Werkgroep opgemaakte notitie “[Veel gestelde vragen en antwoorden](#)”. Najaar 2014 worden vragen/antwoorden aangepast aan de nieuwe regelgeving, die op 1 juli jl. in werking is getreden.

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen? De werkgroep zal ze graag beantwoorden. U kunt uw vragen stellen via het [ticketsysteem](#) van het KNKV.

KONINKLIJK
NEDERLANDS
KORFBAL
VERBOND

Met vriendelijke groet,
KONINKLIJK NEDERLANDS KORFBALVERBOND
Werkgroep Spelregels

Gert Dijkstra,
Piet Hein Havik,
Henry van Meerten,
Dick van Remmerden,
Jan van Zomeren.